

MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR SOMOGY MEGYEI LEVÉLTÁRA
✉ 7401 Kaposvár, Rippl-Rónai tér 1. Pf.:91 ☎ 82/528-200, Fax: 82/528-204
E-mail: leveltar@smarchive.hu

T.: pályázati beszámoló
Ikt. sz.: S-163-3/1.20/2013.
NKA azonosító: 3508/0926
Üi.: Prajt Z.-né, Récsei B.
M.: képek

A MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR SOMOGY MEGYEI LEVÉLTÁRÁNAK BESZÁMOLÓJA A NEMZETI KULTURÁLIS ALAP Közgyűjtemények Kollégiumánál elnyert pályázatának megvalósításáról

A Nemzeti Kulturális Alap támogatásával 2013. március 19-én rendeztük meg 35. levéltári napunkat. Kilenc előadó osztotta meg tudását, kutatási eredményeit a kérdéskörrel a hallgatósággal. A vizsgált témakör kibontásához segítségül hívtunk muzeológusokat, könyvtárosokat és levéltáros-helytörténészeket, így a MNL Somogy Megyei Levéltárának tudományos dolgozóit is, mint előadókat.

A XXXV. Somogyi Levéltári Napot dr. Mikó Zsuzsanna, a Magyar Nemzeti Levéltár főigazgatója nyitotta meg, méltatva a rendezvénysorozat mintegy három évtizedes múltját és az aktuális téma fontosságát. Ezt követően délutánba nyúlóan hangzott el a 9 előadás. A rendezvény levezető elnöki tisztét dr. Hudi József, a Pápai Református Gyűjtemény igazgatója látta el, aki egyesével értékelte az elhangzottakat.

A részletes program, illetve az előadások vázlatos ismertetése

Goran Crnković (levéltár-igazgató, Rijeka, Rijekai Állami Levéltár): *A Rijekai Állami Levéltár részvétele településmonográfiák megszületésében*

A horvát szöveget Frankovics György fordította le és dr. Bösze Sándor olvasta fel. Az előadásból megtudhattuk, hogy a kikötőváros helytörténeti kiadványainak túlnyomó többsége a helyi levéltár aktív részvételével készül. Több gyómölcsöző kapcsolatról kaptunk ismertetést, amelyek egyetemi és társtudományi körökkel alakultak ki és a helytörténetírást jelentősen fellendítették Fiumében. Az előadó kitért az olasz érdekeltségekre is.

Varga Éva (főmuzeológus, Kaposvár, Rippl-Rónai Megyei Hatókörű Városi Múzeum):
„Üdvözet Somogyból.” Somogyi települések képeslapokon

A kolléga a megadott címben jelzett témát kimerítően, vetítéssel illusztrálva adta elő. Felhívta a figyelmet az egyes települések és a róluk készült képeslapok vonatkozásában arra, hogy ezek jelzésértékűek az önértékelésük szempontjából is. Taglalta a helyi múzeum képeslapgyűjteményét és ennek szerepét az egyes monográfiák felhasználásában.

Aradi Gábor (főlevéltáros, Szekszárd, MNL Tolna Megyei Levéltára): *Településtörténet-monográfiák Tolna megyében a 20. században*

Az előadó az összes 20. századi tolnai monográfiát számba vette és vázlatosan ismertette létrejöttük okait. Külön hangsúlyozta, hogy minőségi különbség van a települési kiadvány és

a monográfia között, amit gyakran elfelejtnek. Csak néhány kiadványt tudott pozitív példaként kiemelni.

Kiss Gábor (könyvtárigazgató, Zalaegerszeg): *Zala megyei településtörténet-monográfiák 1990 után*

Könyvtárosi nézőpontból, a zalai településtörténeti monográfiák teljességéről kaphattunk áttekintést – az 1990 utáni korszakból. Az összeállítás kitért az új vagy eddig tabuként kezelt témák monográfiákba kerülésére is. Utalt az „amatőr” és a „profi” szerzők közti különbségre, amely az „átlagolvasó” számára általában nem egyértelmű.

Márfi Attila (főlevéltáros, Pécs, MNL Baranya Megyei Levéltára): *Baranyai településtörténeti monográfiák a 20. században*

Márfi Attila hirtelen megbetegedése miatt írását Vörös Huba, a MNL Baranya Megyei Levéltárának igazgatóhelyettese olvasta fel. A szerző számba vette a 20. század második felének baranyai helytörténeti „termését”. Kiemelt néhány szerzőt, akik sorozatban készítették a településmonográfiákat. Beszült a bőséges kiadványszám mögötti nagy színvonalbeli különbségekről. Emellett hangsúlyozta a Pécsi Tudományegyetem és a pécsi civil kezdeményezések rendkívül pozitív szerepét a sorra megjelenő kötetekben.

Bösze Sándor (levéltár-igazgató, Kaposvár, MNL Somogy Megyei Levéltára): *Településtörténeti monográfiák Somogy megyében az 1950-es esztendőktől*

Az utóbbi mintegy hatvan év somogyi helytörténeti termését ismertette az előadó kitért dr. Kanyar József egykori levéltár-igazgató elévülhetetlen érdemeire. Szerzői és szerkesztői nézőpontból is utalt a kiadványok nagyon egyenetlen színvonalára. A különféle kiadványsorozatok bemutatását az egyedi, jelentősebb monográfiák kiemelése követte. Utalt az egyes kiadványok mögötti eltérő szellemi és anyagi háttérre is, amelyek a rendkívül nagy színvonalbeli szóródást okozzák.

Vonyó Anita (levéltári könyvtáros, Kaposvár, MNL Somogy Megyei Levéltára): *Településtörténeti kutatások a Somogy Megyei Levéltárban*

A szerző statisztikai adatokkal alátámasztva vázolta fel az közelmúlt somogyi kutatási irányultságait, amelyek a megyei levéltár kutatószolgálatánál jelentkeztek. Emellett ismertette azokat a levéltári forrásokat, amelyeket a leggyakrabban forgattak a helytörténeti kiadványok készítői. Kitért néhány olyan helytörténeti alpműre is, amely ismerete nélkül nem célszerű elkezdni az adott feltáró munkát.

Récsei Balázs (főlevéltáros, Kaposvár, MNL Somogy Megyei Levéltára): *A „Somogyvármegye monográfiája” tanulságai*

A szerző a somogyi helytörténeti kutatások alpművét, a mintegy fél évszázadon keresztül készült *Somogyvármegye monográfiájának* történetét és tanulságait ismertette. A végül a *Magyarország Vármegyéi és Városai* sorozat, „a Borovszky” köteteként 1914-ben, utolsóként napvilágot látott kiadvány szerkesztési nehézségeivel is megismerkedhetett a közönség. Emellett megtudhattuk, hogy Somogyban „a Borovszky” miatt „a Csánki” közismert néven ismeretes.

Csóti Csaba (levéltári kezelő, Kaposvár, MNL Somogy Megyei Levéltára): *Vitatott 20. századi történeti események a Somogy megyei város- és községtörténeti monográfiákban*

Az utolsó előadó számba vette a mintegy félszáz somogyi helytörténeti kiadványt és összehasonlításokat tett a bennük megjelenített történeti események interpretációjáról.

Toposzokat és sztereotípiákat emelt ki, külön értékelve ezeket az 1990 előtti és utáni kötetek tekintetében.

Ezt követően volt a *Magyar Királyi Tengerészeti Hatóság iratai 1870–1918* c. kötet bemutatója, amelyet Goran Crnković és Bősze Sándor, a két szerkesztő tartott horvát, illetve magyar nyelven. A rijekai levéltár-igazgató hosszan ecsetelte a kötet eddigi hasznosulását. A kaposvári levéltár-igazgató pedig a kötet előmunkálatainak nehézségeit ismertette.

A hallgatóság sorait a helybeli egyetem és gimnáziumok tanárain és diákjain kívül főleg a társintézmények dolgozói, valamint a régió levéltárosai töltötték meg. Levéltári napunk a horvátországi kollégák jóvoltából, akik két fővel képviseltették magukat, nemzetközi rendezvényvé szélesedett.

A konferenciáról a Kapos Televízió és Rádió, a Somogy Rádió, valamint a Somogyi Hírlap internetes kiadása is tudósította a nagyközönséget.

A beszámoló és a róla készült fényképek a kiírásnak megfelelően 5 évig elérhetők lesznek a www.smarchive / Közérdekű adatok / Pályázati beszámolók, illetve az www.archivportal / Pályázati beszámolók / NKA 3508/0926 a MNL Somogy Megyei Levéltárának beszámolója a 2013. évi Somogyi Levéltári Napról címen.

Kérem pályázati jelentésem elfogadását!

Kaposvár, 2013. május 3.

Tisztelettel:

Dr. Bősze Sándor
levéltár-igazgató
Magyar Nemzeti Levéltár
Somogy Megyei Levéltára

Pillanatképek a XXXV. Somogyi Levéltári Nap programjából
(Kaposvár, 2013. március 19.)

Dr. Mikó Zsuzsanna, a MNL főigazgatójának megnyitója

Dr. Bősze Sándor, a MNL Somogy Megyei Levéltárának igazgatója, mint a rendezvény házigazdája, köszönti a megjelenteket

Dr. Hudi József, a levéltári nap levezető elnöke köszönti a hallgatóságot

Frankovics György és prof. Goran Crnković köszöntője

Aradi Gábor előadás közben

A Magyar Királyi Tengerészeti Hatóság iratai 1870–1918 című kötet bemutatója

A XXXV. Somogyi Levéltári Nap hallgatósága